Paneli këshillëdhënës për të drejtat e njeriut
Building D, UNMIK HQ, Prishtinë/Kosovë | E-mail: hrap-unmik@un.org | Tel: +381 (0)38 504-604, ext. 5182

VENDIM

Data e miratimit: 9 qershor 2011

Lëndët nr. 16/10 dhe nr. 17/10

R.V.

kundër

UNMIK-ut

Paneli këshillëdhçnçës për të drejta të njeriut, në seancën e mbajtur më 9 qershor, në praninë e anëtarëve vijues:

z. Marek NOWICKI, kryesues
z. Paul LEMMENS
znj. Christine CHINKIN

Të ndihmuar nga
znj. Anila PREMTI, ushtruese e zyrtares ekzekutive

Pasi morën parasysh ankesat e lartpërmendura, të parashtruara në pajtim me nenin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 për themelimin e Panelit këshillëdhënës për të drejta të njeriut, të datës 23 mars 2006,

Pas shqyrtimit, vendosi si në vijim:

I. PROCEDURAT PARA PANELIT

1. Ankesat për lëndët nr. 16/10 dhe 17/10 janë parashtruar më 18 mars 2010 dhe janë regjistruar në të njëjtën datë.

2. Më 26 prill 2011, Paneli kërkoi disa informata nga Agjencia Kosovare e Pronave (AKP). Më 28 prill 2011, AKP-ja dha përgjigjen e saj.

II. FAKTET

3. Ankuesi është banor i Kosovës që aktualisht jeton si person i zhvendosur në Serbi. Ai dhe nëna e tij e ndjerë kanë qenë pronar të dy banesave në Gjilan, ku kanë jetuar deri në vitin 1999, kur lëshuan Kosovën. Banesa e ankuesit është objekt i ankesës nr. 16/10, ndërsa banesa e nënës së tij është objekt i ankesës nr. 17/10.

4. Më vonë, ankuesi kuptoj se banesat ishin dëmtuar dhe plaçkitur gjatë pjesës së dytë të vitit 1999.

5. Nëna e ankuesit ka vdekur në vitin 2005.

6. Sipas ankuesit, të dy banesat janë uzurpuar disa herë dhe ende qëndrojnë të uzurpuara.

7. Në bazë të ankuesit, lidhur me banesën që është objekt i ankesës nr. 16/10, në vitin 2006 ai ka informuar stacionin e policisë në Gjilan për uzurpimin e saj. Policia kishte reaguar shpejt, duke larguar uzurpuesit. Në vitin 2009 ankuesi kishte vërejtur se dyert e banesës së tij ishin ndryshuar. Ai informoi policinë për uzurpimin tjetër të banesës. Ai kishte shkuar në banesë, i shoqëruar nga një patrullë policie. Duket se nuk është ndërmarrë ndonjë veprim pasi që aty nuk kishte qenë askush për ta hapur derën.

8. Më parë, në qershor të vitit 2004, ankuesi dhe nëna e tij e ndjerë kishin paraqitur kërkesëpadi lidhur me të dy pronat në Gjykatën komunale në Gjilan dhe tek Institucionet e Përkohshme të Vetëqeverisjes (IPVQ) të Kosovës, përmes së cilës kërkonin kompensim për dëmin e shkaktuar në të dy banesat.

9. Në kohën e parashtrimit të ankesës, gjykatat nuk kishin kontaktuar ankuesin, e as që kishin kontaktuar nënën e tij para vdekjes së saj, si dhe nuk është caktuar ndonjë seancë gjyqësore.

10. Përafërsisht 17.000 kërkesëpadi për kompensim janë parashtruar para gjykatave të Kosovës në vitin 2004, ku pjesa më e madhe e tyre janë parashtruar nga serbët etnikë, të cilët për shkak të armiqësive kishin lëshuar shtëpitë e veta në Kosovë në vitin 1999, dhe prona e të cilëve më vonë është dëmtuar apo shkatërruar. Me qëllim të respektimit të afatit pesëvjeçar të parashkrimit të dorëzimit të padive civile për kompensim, këta kërkesëpaditës i parashtruan kërkesëpaditë e tyre para gjykatave të Kosovës përafërsisht në të njëjtën kohë gjatë vitit 2004. Kërkesëpaditë parashtroheshin kundër UNMIK-ut, KFOR-it dhe IPVQ-ve, si dhe kundër komunës përkatëse (shih Paneli Këshillëdhënës për të Drejta të Njeriut (më tutje në tekst PKDNj), *Millogoriq dhe të tjerët*, lëndët nr. 38/08, 58/08, 61/08, 63/08 dhe 69/08, Mendimi i 24 marsit 2010, § 1; lidhur me bazën ligjore, mbi të cilën paditësit e bazuan kërkesëpadinë e tyre, shih Mendimin e njëjtë, §5).

11. Lidhur me këto lëndë, më 26 gusht 2004, drejtori i Departamentit të Drejtësisë (DD) të UNMIK-ut u dërgoi letër të gjithë kryetarëve të gjykatave komunale dhe të atyre të qarkut, si dhe kryetarit të Gjykatës Supreme të Kosovës. Në letër, drejtori i DD-së theksoi se janë parashtruar mbi "14 000 kërkesëpadi" të tilla. Ai iu referua "problemeve që një numër kaq i madh i kërkesëpadive paraqet për gjykatat" dhe kërkoi që "për asnjë lëndë të tillë të mos caktohet seancë gjyqësore, deri kur bashkërisht të vendosim për mënyrën më të mirë të procedimit të këtyre

lëndëve" (tekstin e plotë të letrës mund ta shihni në Mendimin për lëndën *Millogoriq dhe të tjerët*, të cituar në § 6 më lartë, § 6)

12. Më 15 nëntor 2005, DD-ja i ftoi gjykatat që të fillojnë me procedimin e kërkesëpadive për dëme, të shkaktuara nga personat e identifikueshëm fizikë dhe për dëmet e shkaktuara pas tetorit të vitit 2000, duke konsideruar që "pengesat për procedimin efikas të këtyre lëndëve" tani më nuk ekzistonin. Kërkesëpaditë e ndërlidhura me ngjarjet para tetorit 2000 nuk janë trajtuar përmes kësaj letre.

13. Më 28 shtator 2008, drejtori i DD-së i këshilloi gjykatat se lëndët që nuk janë caktuar në bazë të kërkesës së 26 gushtit 2004, tani duhet të procedohen.

14. Më 9 dhjetor 2008, përgjegjësia e UNMIK-ut lidhur me gjyqësorin n Kosovë përfundoi dhe Misioni evropian për sundimin e ligjit në Kosovë (EULEX) mori kontrollin e plotë operacional në fushën e sundimit të ligjit, pas deklaratës së bërë nga kryetari i Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara më 26 nëntor 2008 (S/PRST/2008/44), përmes së cilës mirëpritet angazhimi i vazhduar i Bashkimit Evropian në Kosovë.

III. ANKESAT

15. Në të dy ankesat, ankuesi në thelb pohon se Gjykata komunale në Gjilan ka pezulluar procedurat lidhur me kërkesëpadinë e tij dhe të nënës së tij për dëmet ndaj pronës dhe si rrjedhojë këto procedura nuk kanë përfunduar brenda një kohe të arsyeshme, gjë që paraqet shkelje të nenit 6 § 1të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut (KEDNj). Ai pohon se për të njëjtën arsye, e drejta e tij në mjet të efektshëm juridik për zgjidhjen e kontestit sipas nenit 13 të KEDNj-së gjithashtu është shkelur.

16. Ankuesi më tej ankohet se përmes dëmtimit të dy banesave dhe të pronës, si dhe nga refuzimi i gjykatave kompetente për të marrë vendim rreth kërkesëpadive për dëme, e drejta e tij në pronë (neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së) është shkelur.

17. Dhe në fund, ai pretendon se i është shkelur e drejta e pronës (neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së), si dhe i është shkelur e drejta në mjet të efektshëm ligjor (neni 13 i KEDNJ-së), përkitazi me largimet e pasuksesshme të uzurpatorëve të paligjshëm të pronës së ankuesit.

IV. BASHKIMI I ANKESAVE

18. Paneli vendosi që në pajtim me rregullën 20 të Rregullores së tij të punës, t'i bashkojë të dy ankesat.

V. APLIKIMI I RREGULLËS 29*BIS* TË RREGULLORES SË PUNËS SË PANELIT

19. Në përputhje me rregullën 29*bis* të Rregullores së punës të Panelit, Paneli konstaton se nuk ka nevojë që këto ankesa t'i komunikohen UNMIK-ut dhe se mund të shqyrtojë pranueshmërinë e ankesave pa bërë një gjë të tillë.

VI. LIGJI

20. Para se të merren parasysh lëndët lidhur me bazueshmërinë e tyre, Paneli duhet të vendosë nëse duhet të pranohen këto lëndë, duke marrë parasysh kriteret e pranueshmërisë, të paraqitura në nenet 1, 2 dhe 3 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 për themelimin e Panelit këshillëdhënës për të drejta të njeriut, të datës 23 mars 2006.

A. Procedura para Gjykatës komunale

Shkelja e pohuar e nenit 6 § 1 dhe 13 të KEDNj-së

21. Paneli konsideron se për aq sa ankuesit thirren në shkeljen e neneve 6 § 1 dhe 13 të KEDNj-së, ata në fakt paraqesin dy ankesa (shih qasjen e zbatuar në PKDNj, *Millogoriq*, nr. 38/08, vendimi i datës 22 maj 2009; krahaso Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut (GjEDNj), *Aqimoviq kundër Kroacisë*, nr. 48776/99, vendimi i datës 30 maj 2000; GJEDNj, *Kutiq kundër Kroacisë*, nr. 48778/99, vendimi i datës 11 korrik 2000). Në njërën anë ata ankohen për faktin se për shkak të pezullimit të procedurave në gjykatat kompetente, ata nuk kanë qenë në gjendje të marrin vendimin për paditë e tyre lidhur me dëmtimet e pronave. Paneli konsideron se kjo ankesë mund të ngritë çështjen të së drejtës së tyre për qasje në gjykatë sipas nenit 6 § 1 të KEDNj-së dhe të së drejtës së tyre për mjet të efektshëm juridik sipas nenit 13 të KEDNj-së. Ndërsa, në anën tjetër, ata ankohen për kohëzgjatjen e procedurës para gjykatave kompetente, për shkak të faktit se procedurat kanë filluar në vitin 2004 (apo në rastin e z. Rama, në vitin 2005) dhe se paditë e tyre nuk janë shqyrtuar që atëherë. Kjo ankesë mund të ngritë çështjen e të drejtës së tyre për vendim gjyqësor brenda kohës së arsyeshme, në kuptim të nenit 6 § 1 të KEDNj.

22. Paneli përkujton vendimin e tij për lëndën *Millogoriq* se ankesat sipas nenit 6 § 1 dhe 13 të KEDNj-së ngrisin çështje serioze të fakteve dhe të ligjit, përcaktimi i të cilave duhet të varet nga shqyrtimi i bazueshmërisë. Rrjedhimisht, Paneli vjen në përfundim se këto ankesa në shikim të parë nuk janë të pabazuara sipas nenit 3.3 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 (PKDNj, *Milogoriq*, cituar në § 18 më lartë, në § 18).

23. Nuk është përcaktuar ndonjë bazë tjetër për shpalljen e këtyre ankesave si të papranueshme.

Shkelja e pohuar se nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së

24. Ankuesi ankohet për shkeljen e së drejtës së tyre në pronë (neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNj-së). Ai në përgjithësi ankohet për faktin se prona e tij është dëmtuar apo shkatërruar dhe për dështimin e gjykatave kompetente për të marrë vendim rreth kërkesëpadive të tij për dëme.

25. Paneli përkujton se në bazë të nenit 2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12, ka juridiksion vetëm për "ankesat që ndërlidhen me shkeljet e pohuara të të drejtave të njeriut që kanë ndodhur jo më herët se më 23 prill 2005 apo që kanë dalë nga faktet që kanë ndodhur para kësaj date, në rastet kur këto fakte kanë për

rrjedhojë shkeljen e vazhdueshme të të drejtave të njeriut". Dëmtimi apo shkatërrimi i pronës janë akte të atypëratyshme, të cilat nuk rezultojnë me shkelje të vazhdueshme (shih PKDNj, *Llajoviq*, nr. 09/08, vendimi i datës 16 korrik 2008, § 7). Rrjedhimisht, kjo pjesë e ankesave nuk hynë në kuadër të juridiksionit *ratione temporis* të Panelit.

26. Lidhur me ankesën se për shkak të pezullimit të procedurave të nisura nga ankuesit, deri më tani nuk kanë mundur të marrin kompensimin për dëmin, Paneli thekson se për aq sa procedurat gjyqësore ceken nga pikëpamja e së drejtës në pronë, këto procedura nuk mund të ndahen nga aktet, në të cilat bazohen paditë para gjykatave. Apo, për të deklaruar në aspektin pozitiv, siç ka bërë Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut lidhur me juridiksionin e saj sipas KEDNj-së:

> "… Juridiksioni kohor i Gjykatës duhet të përcaktohen në lidhje me faktet që përbëjnë ndërhyrjen e pohuar. Mosshfrytëzimi pasues i mjeteve juridike të parapara për trajtimin e ndërhyrjes nuk mund ta sjellin atë para juridiksionit kohor të gjykatës" (GjEDNj (Dhoma kryesore), *Blleçiç kundër Kroacisë*, nr. 59532/00, aktgjykimi i datës 8 mars 2006, § 77, *KEDNj*, 2006-III).

27. Rrjedhimisht del se kjo pjesë e ankesave gjithashtu nuk hyn në kuadër të juridiksionit *ratione temporis* të Panelit (shih PKDNj, *Gojkoviq*, nr. 63/08, vendim i datës 4 qershor 2009, §§ 24-25).

B. Çështja e largimit nga banesa

28. Për lëndën nr. 16/10 ankuesi ankohet për largimin e pasuksesshëm nga banesa të uzurpatorëve të paligjshëm të banesës së tij. Ai deklaron se në dy raste, në vitin 2006 dhe 2009, ai personalisht kishte informuar policinë e Kosovës për uzurpimin e paligjshëm të banesës së tij. Patrulla e policisë e kishte përcjellë gjatë të dy vizitave në banesën e tij. Herën e parë, në vitin 2006, uzurpuesit ishin larguar me sukses, edhe pse vetëm përkohësisht. Në vitin 2009 nuk ka pasur largim të suksesshëm.

29. Më 9 dhjetor 2008, përgjegjësia e UNMIK-ut lidhur me gjyqësorin n Kosovë përfundoi dhe Misioni evropian për sundimin e ligjit në Kosovë (EULEX) mori kontrollin e plotë operacional në fushën e sundimit të ligjit, pas deklaratës së bërë nga kryetari i Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara më 26 nëntor 2008 (S/PRST/2008/44), përmes së cilës mirëpritet angazhimi i vazhduar i Bashkimit Evropian në Kosovë.

30. Kështu, në momentin e realizimit të tentimit të pasuksesshëm të largimit në vitin 2009, UNMIK-u nuk ka ushtruar autoritet ekzekutiv ndaj policisë së Kosovës dhe nuk ka pasur përgjegjësi për asnjë shkelje të të drejtave të njeriut që pretendohet të jetë kryer nga ata.

31. Për këtë arsye, Paneli konsideron se kjo pjesë e ankesës është jashtë juridiksionit *ratione personae*, dhe rrjedhimisht duhet të shpallet si e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE,

Paneli, njëzëri,

- SHPALL TË PRANUESHME ANKESAT LIDHUR ME TË DREJTËN NË QASJE NË GJYKATË DHE ME TË DREJTËN PËR MJET TË EFEKTSHËM JURIDIK (NENET 6 § 1 DHE 13 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTA TË NJERIUT), SI DHE ME TË DREJTËN NË NJË VENDIM GJYQËSOR BRENDA KOHËS SË ARSYESHME (NENI 6 § 1 I KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTA TË NJERIUT);

- SHPALL TË PAPRANUESHME PJESËN E TJETËR TË ANKESAVE.

Anila PREMTI	Marek NOWICKI
Ushtruese e detyrës së zyrtares ekzekutive	Kryesues